

RAAP-RAPPORT 2693

Archeologische monitoring van locatie 52399 uit de Centrale Archeologische Inventaris: februari en april 2013

Gemeente Peer

Archeologisch Adviesbureau

8500 voor Chr.

3750 voor Chr.

2200 voor Chr.

700 voor Chr.

150 na Chr.

320 na Chr.

250 na Chr.

1650 na Chr.

C
U
L
T
U
R
H
I
S
T
O
R
I
E

RAAP-RAPPORT 2693

**Archeologische monitoring van
locatie 52399 uit de Centrale
Archeologische Inventaris:
februari en april 2013**

Gemeente Peer

drs.ing. D.M.G. Keijers

Archeologisch Adviesbureau

Colofon

Opdrachtgever: Vlaamse Overheid – Onroerend Erfgoed

Titel: Archeologische monitoring van locatie 52399 uit de Centrale Archeologische Inventaris, februari en april 2013, gemeente Peer

Status: eindversie

Datum: 21 mei 2013

Auteur: *drs.ing. D.M.G. Keijers*

Projectcode: PEERL2

Vergunningsnummer: 2012/521

Bestandsnaam: RA2693_PEERL2.indd

Projectleider: drs.ing. D.M.G. Keijers

Veldmedewerkers: drs. M. Ruijters & lic. G. Hensen

ISSN: 0925-6229

RAAP Archeologisch Adviesbureau B.V.

Leeuwenveldseweg 5b

1382 LV Weesp

Postbus 5069

1380 GB Weesp

telefoon: 0294-491 500

telefax: 0294-491 519

E-mail: raap@raap.nl

© Vlaamse Overheid - Onroerend Erfgoed

Inhoud

1 Inleiding	5
1.1 Administratieve gegevens	5
1.2 Aanleiding en doelstelling	5
1.3 Onderzoeksvragen	7
1.4 Methoden	7
2 Resultaten monitoring februari 2013	8
2.1 Visuele inspectie	8
2.2 Vondsten	8
2.3 Landschappelijke ligging vondsten	8
3 Resultaten monitoring april 2013	12
3.1 Visuele inspectie	12
3.2 Vondsten	12
3.3 Landschappelijke ligging vondsten	12
4 Conclusies	17
Literatuur	19
Overzicht van figuren en tabellen	19

1 Inleiding

1.1 Administratieve gegevens

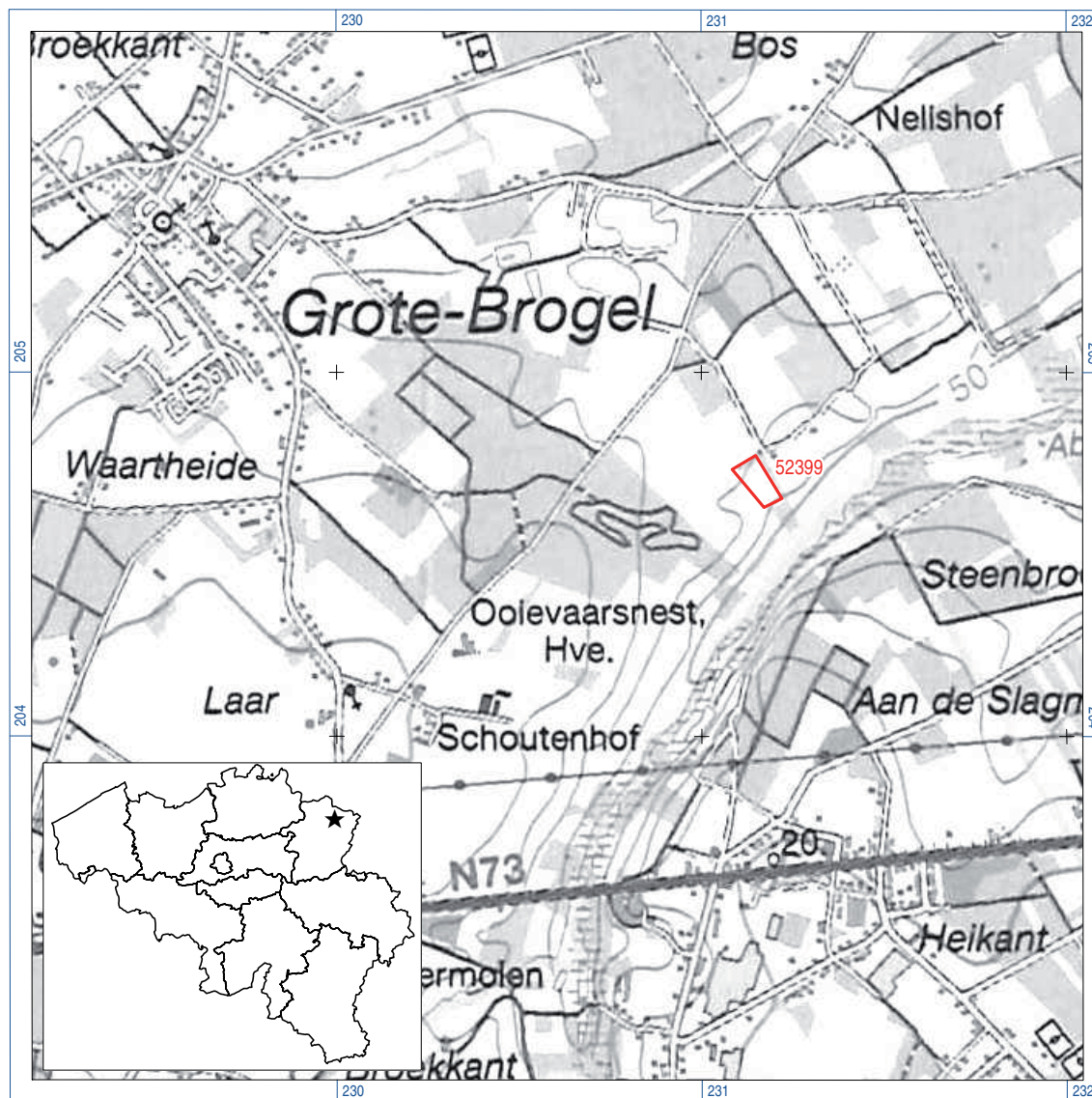
- *type onderzoek*: een archeologische monitoring
- *bevoegde overheid*: Vlaamse Overheid
- *data veldonderzoek*:
 - februari: 03-02-2013 en 04-02-2013
 - april: 03-04-2013 t/m 05-04-2013
- *locatie* (figuur 1):
 - *naam plangebied*: Locatie 52399 uit de Centrale Archeologische Inventaris
 - *provincie*: Limburg
 - *gemeente*: Peer
 - *plaats*: Grote Brogel
 - *toponiem*: Locatie 52399
 - *kadastrale gegevens*: 3e afdeling Grote-Brogel, sectie B, nr. 295a

1.2 Aanleiding en doelstelling

Op locatie 52399 en de vlakbij ten zuiden gelegen locatie 7003555 zijn grote hoeveelheden metalen voorwerpen ontdekt uit de Romeinse tijd die in verband staan met een inheemse cultusplaats uit de Romeinse tijd (Keijers, 2012). De informatiewaarde van de cultusplaats wordt grotendeels bepaald door het grote aantal vondsten. Hoewel deze vondsten verspreid zijn doorheen het hunebed pakket tot in de bovenkant van de onverstoorte bodem, weerspiegelen velen nog globaal de oorspronkelijke verspreiding. Locatie 52399 wordt echter sterk bedreigd door erosie. Bovendien komen na iedere grondbewerking diverse vondsten nabij het maaiveld voor die zogenaamde schatgravers aantrekken.

In opdracht van Onroerend Erfgoed heeft RAAP Archeologisch Adviesbureau in februari en april 2013 een monitoring van locatie 52399 uitgevoerd. Behalve de informatie die eventuele vondsten opleveren, wordt het terrein geleidelijk vrijgemaakt van metalen objecten die zogenaamde schatgravers kunnen aantrekken.

Volgens de heer Van Lee (mondelinge mededeling) zijn er na het uitvoeren van het proefsleuvenonderzoek (februari 2012) mogelijk metaaldetectoramateurs op het desbetreffende perceel actief geweest. Dit gerucht werd bevestigd toen de eigenaar van het perceel op zaterdag 2 februari 2013 twee detectoramateurs op het terrein heeft betrapt. De aanwezigheid van detectoramateurs vormde de aanleiding voor de eerste monitoring (februari 2013). Na het ploegen van het perceel eind maart 2013 is een tweede monitoring uitgevoerd (april 2013).

Figuur 1. Ligging locatie 52399 (rode lijn); inzet: ligging in België (ster).

1.3 Onderzoeksvragen

- Worden in het onderzoeksgebied archeologische indicatoren aangetroffen?
- Wat is de aard en datering van deze vondsten?
- Wat is de landschappelijke context van de vondsten? Zijn er verdere clusters in verband met de cultusplaats aanwezig?

1.4 Methoden

Het veldonderzoek van de archeologische monitoring bestond uit een metaaldetectie en een oppervlaktekartering.

Metaaldetectie

Openluchtheiligdommen kenmerken zich soms alleen door concentraties metalen voorwerpen die op het desbetreffende perceel in ruime mate aanwezig zijn. Om metalen objecten op te sporen, is het desbetreffende perceel vlakdekkend met behulp van een metaaldetector onderzocht. Iedere vondst is voorzien van een uniek nummer en de positie in het landschap wordt nauwkeurig vastgelegd met behulp van een GPS (Lambertcoördinatensysteem, hoogte ten opzichte van de Tweede Algemene Waterpassing/TAW). De vondstnummers sluiten aan op de al tijdens het voorgaande door RAAP uitgevoerde onderzoek (Keijers, 2012) uitgedeelde vondstnummers.

Oppervlaktekartering

Verder is op het perceel een oppervlaktekartering uitgevoerd. Tijdens de oppervlaktekartering is de akker systematisch belopen in raaien met een onderlinge afstand van circa 2 m, waarbij wordt gelet op aardewerkscherven en vuurstenen artefacten die niet met de metaaldetector opgespoord kunnen worden. Aangetroffen vondsten zijn individueel ingemeten met behulp van GPS (Lambertcoördinatensysteem, hoogte ten opzichte van de Tweede Algemene Waterpassing/TAW) en voorzien van een uniek vondstnummer. De vondstnummers sluiten aan op de al tijdens het voorgaande door RAAP uitgevoerde onderzoek (Keijers, 2012) uitgedeelde vondstnummers.

2 Resultaten monitoring februari 2013

2.1 Visuele inspectie

Na de laatst uitgevoerde metaaldetectie door RAAP (april 2012 na ploegen) is de bouwvoor nog licht geëgaliseerd voor het aanplanten van de maïs. Deze bewerking blijkt vooral in het lagere, zuidoostelijke deel en de zuidwestelijke rand een grotere diepte bereikt te hebben. Hoewel de maïs op de akker intussen verwijderd was, is er geen nieuwe grondbewerking meer uitgevoerd. Deze grondbewerking zal volgens de eigenaar ook niet gebeuren totdat het stuk in het voorjaar van 2013 bouwrijp wordt gemaakt voor de nieuwe aanplant van maïs.

Ondanks de beperkte grondbewerking blijkt de erosie op het perceel nog steeds voort te duren. Zo was tijdens de oppervlaktekartering in het lagere zuidoostelijke deel een dun laagje (ca. 1 cm dik) grijs, verspoeld zand in trekkersporen herkenbaar.

2.2 Vondsten

Ondanks de beperkte grondbewerking en de aanwezigheid van metaaldetectoramateurs, zijn nog tien metalen objecten aangetroffen in februari 2013 (tabel 1). Het gaat om negen fibulafragmenten en een munt die in verband gebracht kunnen worden met de hier aanwezige Romeinse cultusplaats. Slechts drie fibulafragmenten kunnen nader gedetermineerd worden tot het type Almgren 15 met hoekig gebogen beugel (ca. 60 tot 200 na Chr.; bloeiperiode 60 tot 150 na Chr.).

2.3 Landschappelijke ligging vondsten

De meeste (N=6) vondsten zijn aangetroffen in het lagere, zuidoostelijke deel van het akkerperceel waar nog een diepere grondbewerking heeft plaatsgevonden (figuur 2). Deze vondsten (vijf fibulafragmenten en een munt) bevinden zich bovendien in een zone waar een colluviumpakket aanwezig is en zijn dus duidelijk verspoeld.

Vier vondsten bevinden zich op de helling. Uit vergelijking met de overige vondsten die aan het oppervlak zijn gedetecteerd (vlak 0), blijken twee vondsten zich te bevinden in de oorspronkelijke metaalconcentratie (figuur 3). Verder is nog één fibulafragment aangetroffen langs de westelijke rand van het akkerperceel (waar de grond ook dieper bewerkt is) en is één fibulafragment nog ten noorden van deze concentratie aangetroffen.

Archeologische monitoring van locatie 52399 uit de Centrale Archeologische Inventaris, februari en april 2013
Gemeente Peer

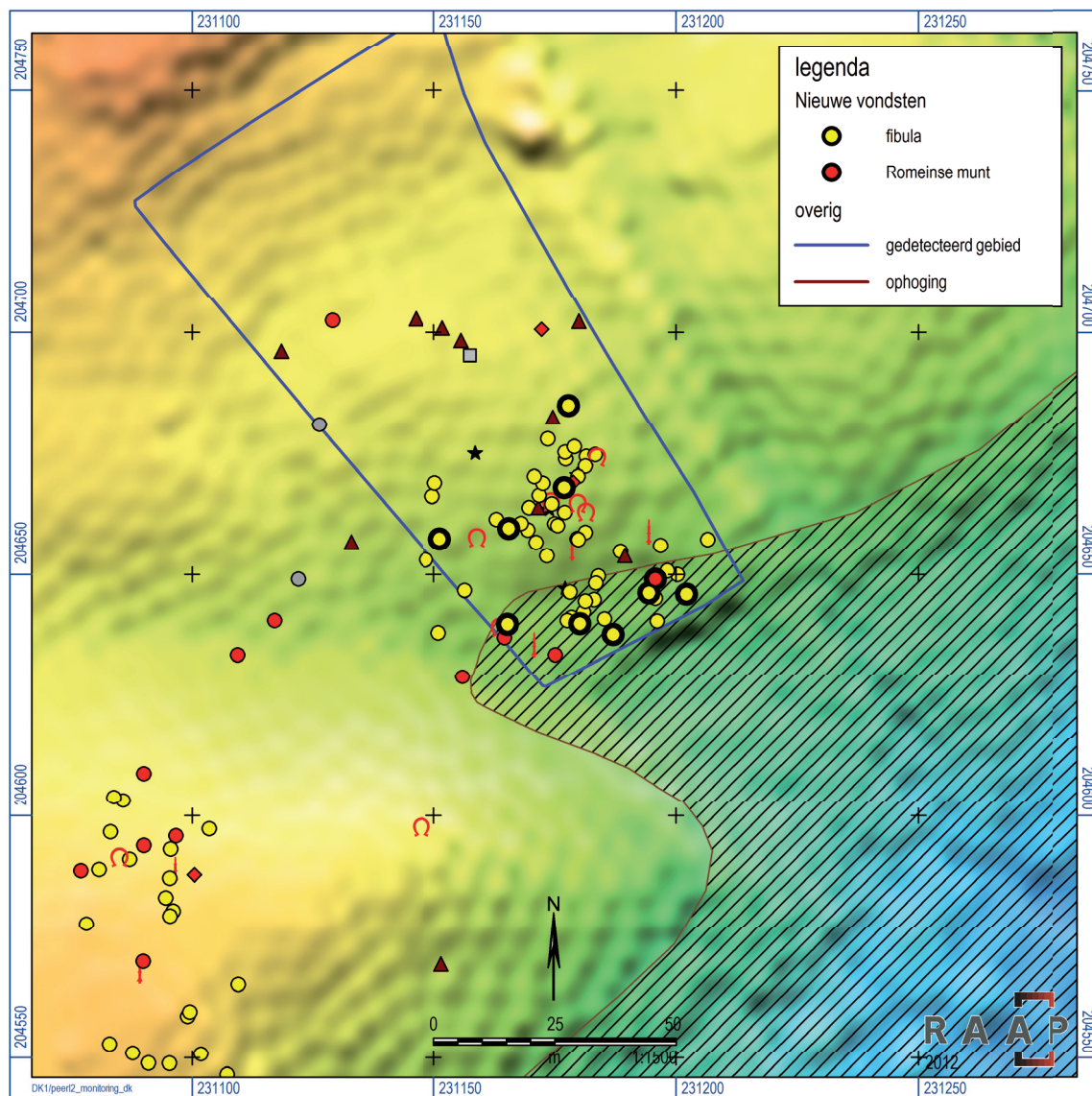

RAAP-RAPPORT 2693

Archeologische monitoring van locatie 52399 uit de Centrale Archeologische Inventaris, februari en april 2013
Gemeente Peer

vondsnr.	X-coord.	Y-coord	hoogte	object	gewicht	type	beschrijving	datering
557	231151,2081	204657,2978	54,3400	fibula	1	spiraalfibula, ondetermineerbaar	Beugelfragment van fibula, mogelijk Almgren 15 met rond gebogen beugel. Ronde beugeldraad	Romeinse tijd, indien Almgren 15 met rond gebogen beugel, 15 voor Chr.-70 na Chr.
558	231165,5038	204659,4386	54,2648	fibula	1	fibula, ondetermineerbaar	Deel van beugel en voet met kleine naaldhouder, vertind/ verzilverd. Voet en beugel zijn bandvormig met langsgroeven en in profiel kaarsrecht. Mogelijk deel van eenvoudige Gallische fibula met bandvormige beugel	Romeinse tijd, indien Gallische fibula 27 voor Chr.-40 na Chr.
559	231165,2528	204639,7823	53,6109	fibula	4	draadfibula Almgren 15, hoekig	onderdraadse spiraal, vier windingen. Naald, deel van spiraal en naaldhouder ontbreken. Hoekig gebogen beugel, ronde beugeldraad, bij aanzet voet is beugel verbogen	60-200 na Chr.
560	231187,0605	204637,6849	53,0676	fibula	1	fibula?	Verbogen bronsfragment	Romeinse tijd
561	231194,3966	204646,1978	53,2381	fibula	5	draadfibula Almgren 15, hoekig	onderdraadse spiraal, vier windingen. Naald, deel van voet en naaldhouder ontbreken. Hoekig gebogen beugel, bandvormige beugeldraad	60-200 na Chr.
562	231195,7088	204649,0259	53,2477	munt	16	As of dupondius	sterke slijtage; gecorrodeerd	0-300 na Chr.
563	231202,1270	204645,9599	53,0666	fibula	1	spiraalfibula, ondetermineerbaar	deels van bovendraadse? spiraal, zeer sterk gecorrodeerd	Romeinse tijd
564	231180,1472	204639,9266	53,2971	fibula	1	draadfibula Almgren 15, hoekig	onderdraadse spiraal, vier windingen. Naald, deel van spiraal, deel van beugel en voet met naaldhouder ontbreken. Hoekig gebogen beugel, ronde beugeldraad	60-200 na Chr.
565	231176,9178	204667,8626	54,4111	fibula	3	spiraalfibula, ondetermineerbaar	bovendraadse spiraalfibula, drie windingen bewaard gebleven	Romeinse tijd
566	231177,8423	204684,8889	54,7586	fibula	1	fibula, ondetermineerbaar	Klein fragment van beugel met langsgroeven, vertind/verzilverd, sterk gecorrodeerd	Romeinse tijd

Tabel 1. Overzicht van de nieuwe, in februari 2013 aangetroffen vondsten.

Figuur 3. De ligging van de nieuwe vondsten van de monitoring in februari 2013 ten opzichte van de bekende vondsten van vlak 0.

3 Resultaten monitoring april 2013

3.1 Visuele inspectie

Na de laatst uitgevoerde metaaldetectie door RAAP (februari 2013: Keijers, 2013a) is het perceel eind maart geploegd en ingezaaid met zomertarwe. Het ploegen lijkt voornamelijk beperkt te zijn gebleven tot de huidige bouwvoor. Met andere woorden: er is over het algemeen niet dieper dan de huidige bouwvoor geploegd. Alleen op de helling, ter hoogte van de daadwerkelijke concentratie, zijn plekken waar de pleistocene ondergrond is aangeploegd getuige de lichtere kleur (moder B-horizont) die hier aan het oppervlak te herkennen is.

3.2 Vondsten

Tijdens de monitoring in april 2013 zijn 37 vondstnummers uitgedeeld (tabel 2). Verreweg de meeste vondsten (N=31) kunnen in verband gebracht worden met de Romeinse cultusplaats die hier aanwezig is. Het gaat om 23 fibulafragmenten, twee munten (één niet zeker), twee armbandfragmenten, drie fragmenten bronsdraad en één fragment *terra sigillata*. De overige vondsten (N=6) bestaan uit een microkling uit de Steentijd, een middeleeuws randfragment, twee munten uit de Nieuwe tijd (17e/18e eeuw), een onbepaald object met mogelijk Christusfiguur (Nieuwe tijd) en tot slot een stuk bouw materiaal uit vermoedelijk de Nieuwe tijd (plavuis), maar waarvan niet volledig uitgesloten wordt dat het een *tegula*fragment betreft.

Slechts negen fibulafragmenten kunnen nader gedetermineerd worden:

- vijf fragmenten behoren tot het type Almgren 15 met hoekig gebogen beugel (ca. 60 tot 200 na Chr.; bloeiperiode 60 tot 150 na Chr.).
- Verder zijn twee vroege fragmenten van het type Almgren 15 aanwezig, namelijk die met rondgebogen beugel (ca. 15 voor Chr.-70 na Chr.) en met voetknop (ca. 15-40 na Chr.).
- twee fragmenten van knikfibulae van het type Almgren 19 (ca. 15 voor Chr.- 50 na Chr.).

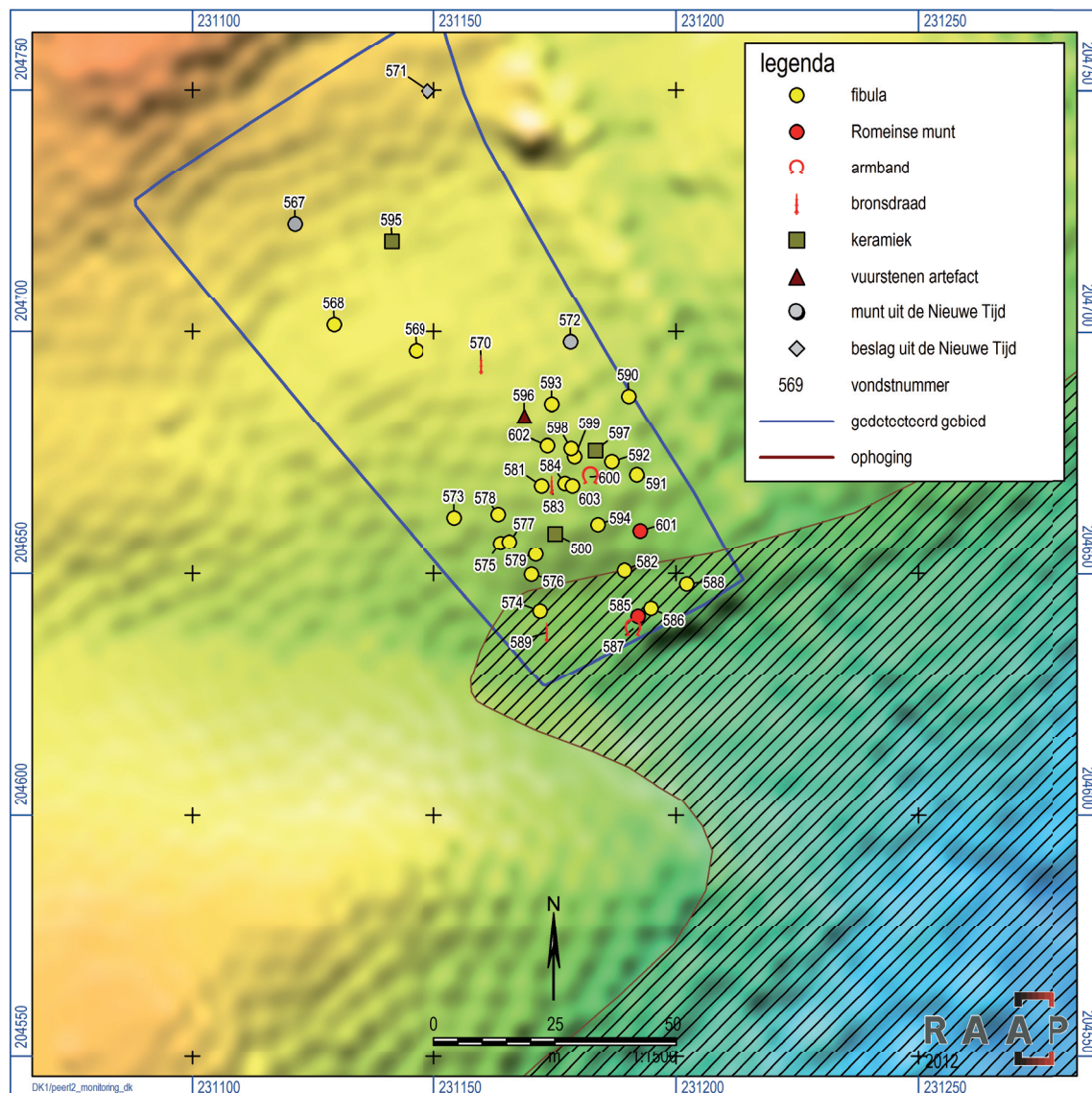
Tot slot is er mogelijk ook een fragment van een kapfibula aanwezig. Tot op heden waren deze nog nauwelijks in Grote Brogel aangetroffen. Ook kapfibula hebben een relatief vroege datering (ca. 1e helft van de 1e eeuw na Chr.).

3.3 Landschappelijke ligging vondsten

De meeste vondsten zijn aangetroffen in de zuidoostelijke helft van het perceel waar de heer Van Lee en RAAP de meeste vondsten hebben aangetroffen (figuur 4). Toch zijn bij de huidige monitoring ook Romeinse vondsten op het hogere plateau gedaan.

RAAP-RAPPORT 2693

Archeologische monitoring van locatie 52399 uit de Centrale Archeologische Inventaris, februari en april 2013
Gemeente Peer

Figuur 4. Nieuwe vondsten monitoring april 2013.

RAAP-RAPPORT 2693

Archeologische monitoring van locatie 52399 uit de Centrale Archeologische Inventaris, februari en april 2013
Gemeente Peer

vondsnr.	X-coord.	Y-coord	hoogte	object	gewicht	type	beschrijving	datering
567	204722,2778	231121,1764	55,5916	munt	1	waarschijnlijk oord van Luik	Vz: wapenschild waarschijnlijk met keurvorstelijke muts van Palts-Beieren, een gekruiste staf en zwaard.wapenschild KZ:vijf wapenschilden in de vorm van een kruis	Nieuwe tijd
568	204701,4029	231129,2378	55,2621	fibula	4	draadfibula Almgren 15, hoekig	onderdraadse spiraal, vier windingen. Naald, deel van spiraal en deel van voet met naaldhouder ontbreken. Hoekig gebogen beugel, ronde beugeldraad	60-200 na Chr.
569	204696,0559	231146,1756	55,1901	fibula	3	knikfibula Almgren 19	bovendraadse spiraalfibula met zes windingen, enkel klein deel van beugel en helft van spiraal bewaard gebleven	15 voor Chr.- 50 na Chr.
570	204693,2333	231159,8463	55,0567	bronsdraad	1	ondetermineerbaar	waarschijnlijk stuk naald van een fibula	waarschijnlijk Romeinse tijd
571	204749,7599	231148,7309	55,6144	strook	1	ondetermineerbaar	bandvormige strook met aan weerszijden versiering, onder andere een Jezusfiguur aan het kruis? met eronder een doodskop. Ornament?	Nieuwe tijd of recent
572	204697,9071	231178,2955	54,8008	munt	1	ondetermineerbaar; waarschijnlijk oord of dubbele oord	geen opschrift of afbeelding leesbaar	Nieuwe tijd
573	204661,5936	231154,2766	54,4174	fibula	8	knoopfibula	onderdraadse spiraalfibula met vier windingen, ouder exemplaar, volle beugelknop, vrij massief exemplaar	0-70 na Chr.
574	204642,2518	231171,9571	53,4528	fibula?	4	kapfibula?	slechts klein fragment van beugel bewaard. Zeer onduidelijk	Romeinse tijd?
575	204656,3315	231163,8796	54,1600	fibula	1	draadfibula Almgren 15, rond	onderdraadse spiraal met vier windingen, spiraal, voet en naald afgebroken. Waarschijnlijk vroeg exemplaar met rond gebogen beugel, zeer slecht bewaard	15 voor Chr.-70 na Chr.
576	204649,7976	231170,1928	53,7647	fibula	1	bovendraadse spiraalfibula, ondetermineerbaar	deel van spiraal en aanzet naar beugel bewaard	Romeinse tijd
577	204656,6620	231165,6075	54,1483	fibula	1	spiraalfibula, ondetermineerbaar	drie windingen van spiraal bewaard	Romeinse tijd
578	204662,3458	231163,3281	54,3641	fibula	3	knikfibula Almgren 19	bovendraadse spiraalfibula, deel van sluitconstructie, naald en voet ontbreken, zeer slecht bewaard. De beugel is ruitvormig, volle beugelknop, sterk gecorrodeerd	15 voor Chr.- 50 na Chr.
579	204653,9391	231171,0658	53,9394	fibula	1	spiraalfibula, ondetermineerbaar	drie windingen van spiraal bewaard	Romeinse tijd
580	204658,3053	231175,0823	54,0552	keramiek	4	terra sigillata	deel van bord?	Romeinse tijd
581	204668,1774	231172,3017	54,3900	fibula	1	bovendraadse spiraalfibula, ondetermineerbaar	deel van spiraal en aanzet naar beugel bewaard	Romeinse tijd
582	204650,5787	231189,3682	53,4139	fibula	3	draadfibula Almgren 15, hoekig	onderdraadse spiraal, vier windingen. Naald, deel van spiraal en deel van voet met naaldhouder ontbreken. Hoekig gebogen beugel	60-200 na Chr.
583	204668,3415	231174,3711	54,3843	bronsdraad	1	ondetermineerbaar	stuk naald van een fibula, verbogen	waarschijnlijk Romeinse tijd
584	204668,6510	231177,1590	54,3511	fibula	1	bovendraadse spiraalfibula, ondetermineerbaar	deel van spiraal bewaard	Romeinse tijd
585	204641,1899	231192,2038	53,0379	munt	1		Nog te determineren	Romeinse tijd
586	204642,8121	231194,8350	53,1270	fibula	1	bovendraadse spiraalfibula, ondetermineerbaar	aanzet naar beugel en aanzet sluitconstructie bewaard, zeer sterk gecorrodeerd	Romeinse tijd
587	204638,6258	231191,0953	52,9413	armband	1	open, ongetorste armband met knopvormig uiteinde	Slechts 1 uiteinde bewaard, ronde bronsdraad	1e-2e eeuw na Chr. (bloei 2e helft 1e eeuw-3e kwart 2e eeuw na Chr.)
588	204647,7855	231202,2240	53,1499	fibula?	1	ondetermineerbaar	lijkt beugelfragment maar zeer sterk gecorrodeerd	Romeinse tijd?
589	204637,9288	231173,3749	53,3820	bronsdraad	1	ondetermineerbaar	stuk naald van een fibula of beugelfragment? verbogen	waarschijnlijk Romeinse tijd
590	204686,7243	231190,2506	54,3844	fibula	1	waarschijnlijk onderdraadse spiraalfibula, ondetermineerbaar	deel van beugel en aanzet sluitconstructie bewaard, zeer sterk gecorrodeerd	Romeinse tijd
591	204670,4308	231191,9286	54,0546	fibula	2	draadfibula Almgren 15, hoekig	onderdraadse spiraal, vier windingen. Naald, deel van spiraal en deel van voet met naaldhouder ontbreken. Hoekig gebogen beugel, sterk gecorrodeerd.	60-200 na Chr.
592	204673,1231	231186,7993	54,2809	fibula	1	Almgren 16?	slechts fragment van beugel bewaard, sterk gecorrodeerd. Mogelijk Almgren16 maar niet met zekerheid te bepalen	Romeinse tijd
593	204685,1261	231174,4263	54,7690	fibula	1	ondetermineerbaar	Beugelfragment, zeer sterk gecorrodeerd. Type niet meer vast te stellen	Romeinse tijd
594	204660,2098	231183,9405	53,9892	fibula	1	ondetermineerbaar	Beugelfragment, waarschijnlijk van draadfibula, zeer sterk gecorrodeerd. Type niet meer vast te stellen	Romeinse tijd
595	204718,7206	231141,0959	55,2183	keramiek	102	plavuis of tegula?	Fragment van een plavuis of tegula?	waarschijnlijk Nieuwe tijd
596	204682,5889	231168,7553	54,8164	vuursteen	1	microkling	1 zijde geretoucheerd	Steentijd, mogelijk Mesolithicum
597	204675,4095	231183,4223	54,4221	keramiek	7		randfragment, gedraaid witwandig aardewerk	Middeleeuwen

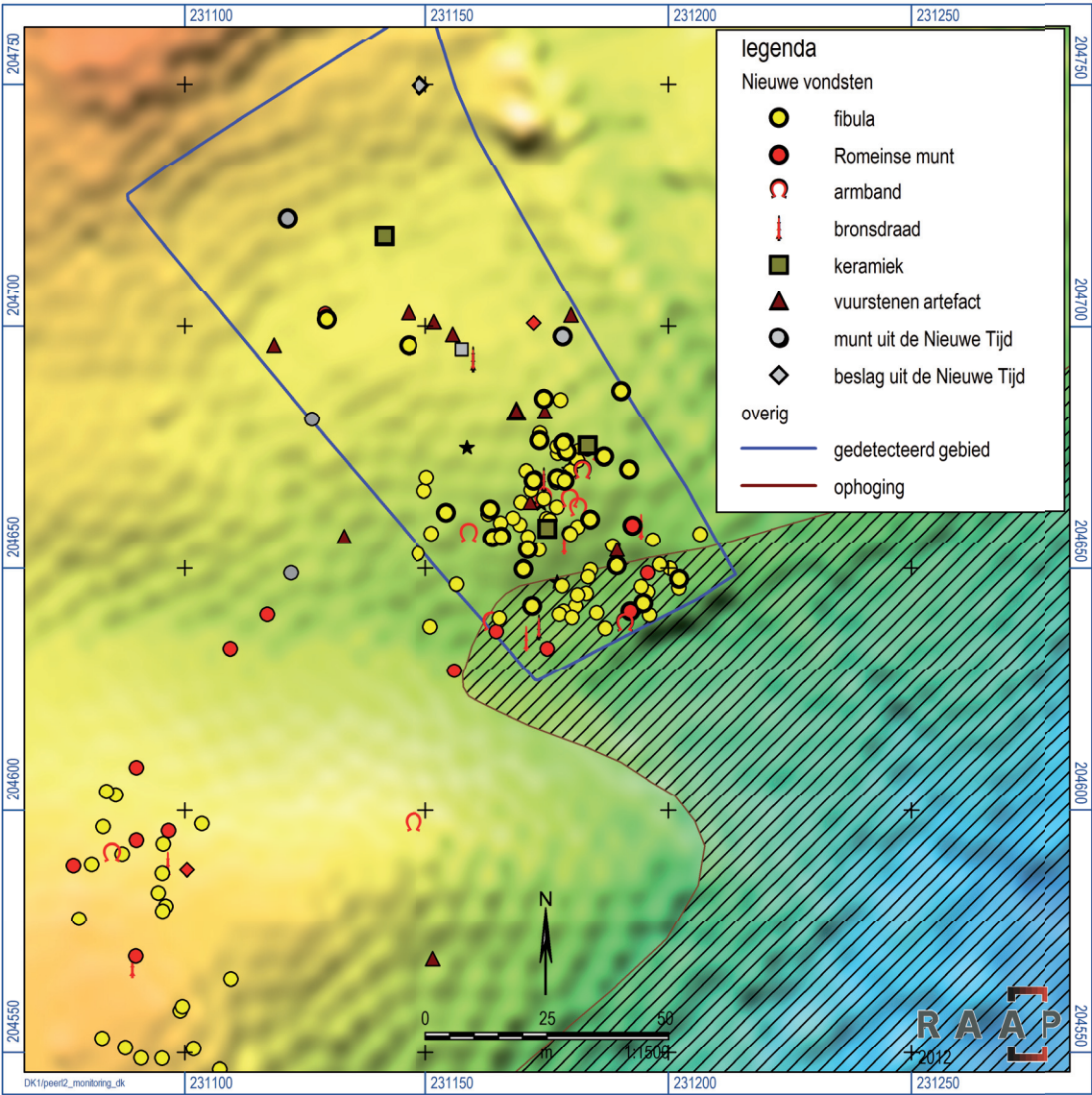
Tabel 2. Overzicht van de nieuw, in april 2013 aangetroffen vondsten.

RAAP-RAPPORT 2693

Archeologische monitoring van locatie 52399 uit de Centrale Archeologische Inventaris, februari en april 2013
Gemeente Peer

598	204675,8437	231178,3764	54,5055	fibula	1	bovendraadse spiraalfibula, ondetermineerbaar	aanzet naar beugel en aanzet sluitconstructie bewaard, zeer sterk gecorrodeerd	Romeinse tijd
599	204674,1529	231179,1038	54,4734	fibula	3	draadfibula Almgren 15, hoekig	onderdraadse spiraal, vier windingen. Naald, deel van spiraal en deel van voet met naaldhouder ontbreken. Hoekig gebogen beugel, sterk gecorrodeerd	60-200 na Chr.
600	204670,0689	231182,3169	54,3134	armband	1	ongetorst	fragment van armband, ronde, ongetorste bronsdraad	Romeinse tijd
601	204658,9792	231192,6526	53,6997	munt	1	ondetermineerbaar	geen opschrift of afbeelding leesbaar	Romeinse tijd?
602	204676,3928	231173,5186	54,6042	fibula	4	draadfibula Almgren 15, hoekig	onderdraadse spiraal, vier windingen. Naald, deel van spiraal en deel van voet met naaldhouder ontbreken. Hoekig gebogen beugel, sterk gecorrodeerd	60-200 na Chr.
603	204668,1933	231178,6320	54,3142	fibula	2	draadfibula Almgren 15 met voetknop?	onderdraadse spiraalfibula met vier windingen. Beugel met trompetvormig uiteinde aan beugelkop. Deel van voet met naaldhouder en naald afgebroken	15-40 na Chr.

Tabel 2 (vervolg). Overzicht van de nieuw, in april 2013 aangetroffen vondsten.

Figuur 5. De ligging van de nieuwe vondsten van de monitoring in april 2013 ten opzichte van de bekende vondsten van vlak 0.

Zuidoostelijke zone van het perceel (helling en lagere zone)

Wederom lijken zes vondsten (drie fibulafragmenten, een Romeinse munt, een armbandfragment en een stuk bronsdraad) zich te bevinden in een zone waar een colluviumpakket aanwezig is. Hoewel de zone van ophoging slechts globaal bekend is, lijken deze vondsten verspoeld te zijn. Pas na een uitgebreider onderzoek van de omvang van het colluviumpakket kan nauwkeuriger bepaald worden welke vondsten zich nog op hun oorspronkelijke depositieplaats kunnen bevinden.

De overige vondsten weerspiegelen nog grotendeels de locatie waar de objecten gedeponeerd zijn. De meeste vondsten komen ter hoogte van de daadwerkelijke concentratie op de helling. Opgemerkt dient te worden dat vele vondsten werden gedetecteerd in of in de omgeving van zones waar de onverstoorde pleistocene ondergrond aangeploegd is.

Uit vergelijking met de overige vondsten die aan het oppervlak zijn gedetecteerd (vlak 0) zijn tijdens de nieuwe monitoring objecten aangetroffen in tot nog toe 'lege' zones (figuur 5). Zo is ondermeer een fibulafragment aangetroffen tot tegen de oostelijke perceelsgrens. Ook de concentratie lijkt zich op basis van de huidige monitoring verder zuidwestwaarts en oostwaarts uit te strekken, maar zoals beschreven (Keijers, 2012) wordt niet uitgesloten dat er nog meerdere kleinere concentraties aanwezig zijn.

Noordwestelijke zone (plateau)

Het meest merkwaardig is dat er ook vondsten opduiken op het hogere plateau. De heer Van Lee heeft hier nooit vondsten gedaan en RAAP had hier slechts één Romeinse munt en een onbepaalbaar bronsfragment aangetroffen. Bij de huidige monitoring zijn (behalve vondsten uit de Nieuwe tijd) twee duidelijke fibulafragmenten en een stuk bronsdraad (waarschijnlijk een stuk naald van een fibula) op het hogere plateau aangetroffen. Eén fibulafragment (V 568: 60-200 na Chr.) bevindt zich zelfs vlakbij de Romeinse munt (V 506: as van Vespasianus). Het is bovendien niet uitgesloten dat nog verder noordwaarts een fragment van een Romeinse *tegula* is gevonden (V 595), hoewel een plavuisfragment uit de Nieuwe tijd meer plausibel is.

De nieuwe vondsten geven een ruimer inzicht in de omvang van de cultusplaats. Ondanks de onzekere determinering van een *tegula*fragment (en of bijgevolg een Romeinse constructie aanwezig was), blijkt uit de duidelijk te determineren Romeinse vondsten dat het hogere plateau bij toekomstige onderzoeken zeker betrokken moet blijven.

4 Conclusies

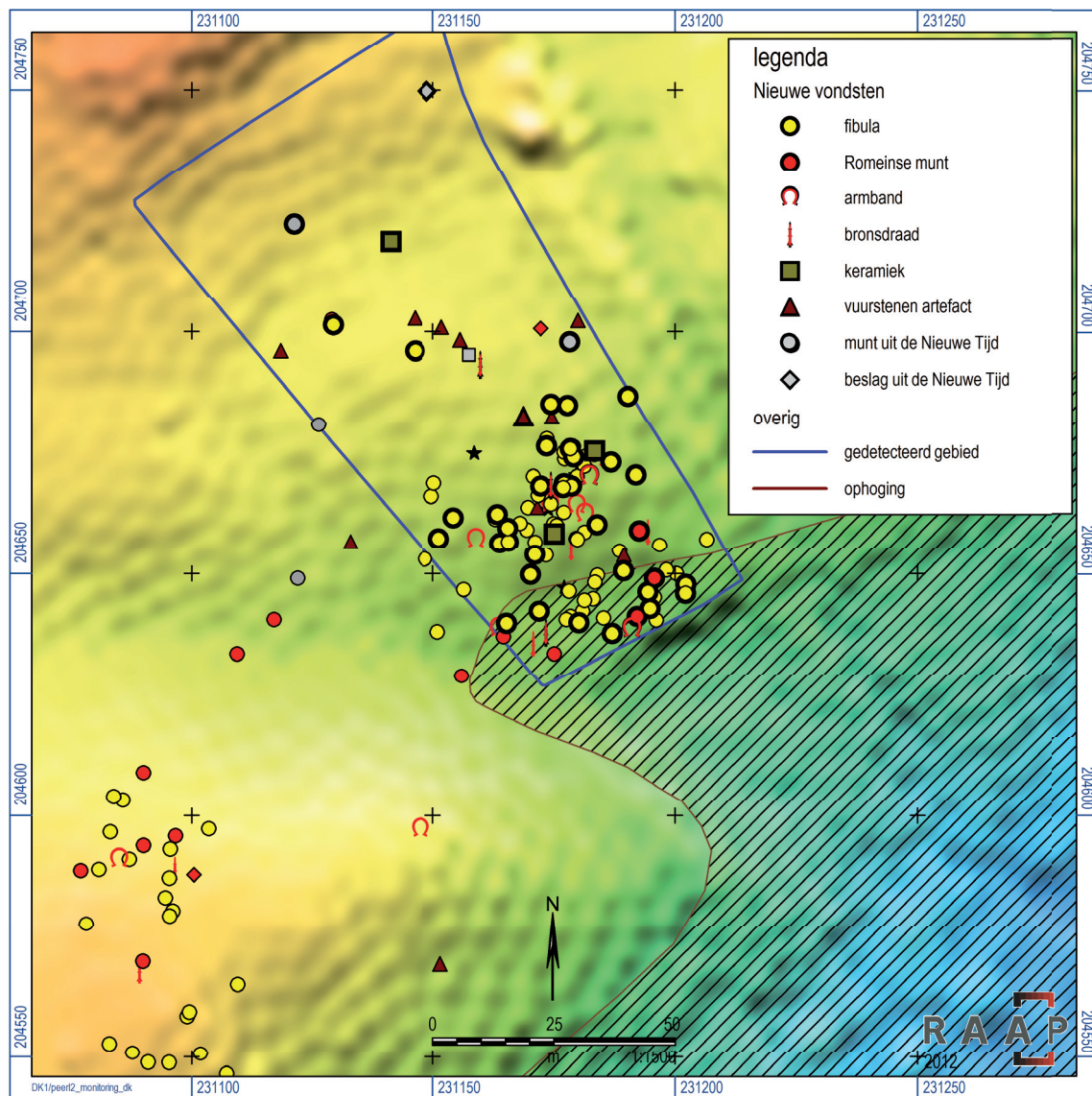
Tijdens de archeologische monitoring in februari en april 2013 van locatie 52399 uit de Centrale Archeologische Inventaris zijn nog 47 artefacten aangetroffen. Verreweg de meeste vondsten (N=41) kunnen in verband gebracht worden met de Romeinse cultusplaats die hier aanwezig is: het gaat om 32 fibulafragmenten, drie munten, twee armbandfragmenten, drie fragmenten bronsdraad en één fragment *terra sigillata*.

De meeste vondsten zijn aangetroffen in de zuidoostelijke helft van het perceel waar de heer Van Lee en RAAP de meeste vondsten hebben aangetroffen. Toch zijn bij de huidige monitoring ook Romeinse vondsten op het hogere plateau gedaan:

- twaalf Romeinse vondsten lijken zich te bevinden in de zuidoostelijke, lage zone waar een colluviumpakket aanwezig is. Hoewel de zone van ophoging slechts globaal bekend is, lijken deze vondsten verspoeld te zijn. Dat de erosie bovendien nog steeds doorgaat, blijkt uit de aanwezigheid van een circa 1 cm dik laagje verspoeld zand dat in de trekkersporen in dit lagere gedeelte is vastgesteld. Toch kan pas na een uitgebreider onderzoek van de omvang van het colluviumpakket (bijv. door boren) nauwkeuriger bepaald worden welke vondsten zich nog op hun oorspronkelijke depositieplaats kunnen bevinden.
- De overige vondsten (N=29) weerspiegelen nog grotendeels de locatie waar de objecten gedeponeerd zijn. De meeste vondsten komen voor ter hoogte van de daadwerkelijke concentratie op de helling. Opgemerkt dient te worden dat vele vondsten zijn gedetecteerd waar de grond wat dieper bewerkt is geweest en zelfs de onverstoorde pleistocene ondergrond aangeploegd is. Het meest merkwaardig is dat er nu ook Romeinse vondsten opduiken op het hogere plateau. Hieruit blijkt dat het hogere plateau bij toekomstige onderzoeken zeker betrokken moet blijven.

Uit vergelijking met de overige vondsten die aan het oppervlak zijn gedetecteerd, zijn tijdens de monitoring in februari en april 2013 objecten aangetroffen in tot nog toe 'lege' zones (figuur 6). De concentratie lijkt zich op basis van de huidige monitoring verder zuidwestwaarts en oostwaarts uit te strekken, maar het wordt niet uitgesloten dat het hier om meerdere kleinere concentraties gaat.

Aangezien tijdens iedere monitoring nog vondsten tevoorschijn zijn gekomen, lijkt de activiteit van metaaldetectoramateurs vooralsnog beperkt te zijn geweest. De vondsten duiden er anderzijds ook op dat indien de grond opnieuw bewerkt wordt, er weer vondsten nabij het oppervlak te detecteren zijn.

Figuur 6. Nieuwe vondsten totale monitoring ten opzichte van de bekende vondsten van vlak 0.

Literatuur

- Keijers, D.**, 2012. Archeologische evaluatie en waardering van Locatie 52399 uit de Centrale Archeologische Inventaris (gemeente Peer, provincie Limburg). *RAAP-rapport* 2605. RAAP Archeologisch Adviesbureau, Weesp.
- Keijers, D.**, 2013a. Archeologische monitoring van locatie 52399 uit de Centrale Archeologische Inventaris: februari 2013 (gemeente Peer). *RAAP-dagrapport*. RAAP Archeologisch Adviesbureau, Weesp.
- Keijers, D.**, 2013b. Archeologische monitoring van locatie 52399 uit de Centrale Archeologische Inventaris: april 2013 (gemeente Peer). *RAAP-dagrapport*. RAAP Archeologisch Adviesbureau, Weesp.

Overzicht van figuren en tabellen

- Figuur 1.** Ligging locatie 52399 (rode lijn); inzet: ligging in België (ster).
- Figuur 2.** Nieuwe vondsten monitoring februari 2013.
- Figuur 3.** De ligging van de nieuwe vondsten van de monitoring in februari 2013 ten opzichte van de bekende vondsten van vlak 0.
- Figuur 4.** Nieuwe vondsten monitoring april 2013.
- Figuur 5.** De ligging van de nieuwe vondsten van de monitoring in april 2013 ten opzichte van de bekende vondsten van vlak 0.
- Figuur 6.** Nieuwe vondsten totale monitoring ten opzichte van de bekende vondsten van vlak 0.
- Tabel 1.** Overzicht van de nieuwe, in februari 2013 aangetroffen vondsten.
- Tabel 2.** Overzicht van de nieuw, in april 2013 aangetroffen vondsten.

